

СИЛАБУС

Дисципліна з підготовки магістра
ОК 28 «ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА» (складова дисципліни Внутрішня
медицина (з клінічною фармакологією та професійними
хворобами))

Спеціальність	228 Педіатрія
Освітня програма	ОПП «Педіатрія», 2022
Рівень вищої освіти	Магістр
Навчальний рік	2026- 2027
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	2,5 кредитів ЄКТС
Курс / семестр	5 курс (9-10 семестри)
Укладач (і)	к.мед.н., доцент ЗВО Олена САКОВИЧ к.мед.н., доцент ЗВО Світлана ФРАНЧУК
Викладач (і), гостьові лектори	д.мед.н., професор ЗВО Вадим ЖЕБЕЛЬ, к.мед.н., доцент ЗВО Алла ГУМЕНЮК
Місце проведення, контакти	кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2, вул. В. Стуса, 11 (КНП “ВОКМРЦВВРЗН ВОР”), +380677330108, intmed.mf2@vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметним напрямком програми є вивчення основ внутрішньої медицини за основними її розділами, при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування та профілактики основних та найрозповсюдженіших захворювань внутрішніх органів, отримання знань з таких її розділів, як кардіологія, ревматологія, гематологія, формування практичних навичок та вмінь: збір анамнезу, проведення об'єктивного обстеження хворих, складання плану обстеження, інтерпретація отриманих в ході обстеження результатів, призначення лікування згідно сучасних стандартів та розробка заходів профілактики захворювань системи кровообігу, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, кровотворної системи.

Передреквізити освітнього компонента. Вивчення дисципліни «Внутрішня медицина» (складова дисципліни «Внутрішня медицина з клінічною фармакологією, професійними хворобами») базується на знаннях основних природничо-наукових дисциплін: медичної біології, медичної і біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, клінічної фармакології та клінічної фармації, радіології та радіаційної медицини, пропедевтики внутрішньої медицини й інтегрується з цими дисциплінами. Дисципліна закладає основи для успішної професійної діяльності магістрів педіатрії та науково-практичного поглибленого опанування знань з внутрішньої медицини.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета та завдання курсу, компетентності (загальні, спеціальні), значення для професійної діяльності.

Метою дисципліни є здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентностей з внутрішньої медицини, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми спеціаліста. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 10. Здатність спілкуватись іноземною мовою.
- ЗК 11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК 1. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнтів, в тому числі дітей різних вікових груп.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму навчання, праці та відпочинку здорових пацієнтів, в тому числі дітей та при лікуванні захворювань.

ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань. ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.

ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

ФК 8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги. ФК 9. Навички надання екстреної медичної допомоги.

ФК 11. Навички виконання медичних маніпуляцій.

ФК 14. Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.

ФК 16. Здатність до ведення медичної документації.

ФК 17. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК 18. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції. Дисципліна формує клінічне мислення та професійну автономію магістра медицини для самостійного вирішення складних завдань у кардіології, ревматології та гематології. Вивчення дисципліни забезпечує готовність до клінічного менеджменту: самостійної діагностики, розробки комплексного лікування на засадах доказової медицини; невідкладної допомоги: швидкого розпізнавання невідкладних станів, прийняття рішень в ургентних випадках та безпечного виконання медичних маніпуляцій; медичного адміністрування: організації диспансерного нагляду та ведення медичної документації.

Постреквізити освітнього компонента. В процесі вивчення дисципліни закладаються основи для вивчення студентами внутрішньої медицини, що передбачає інтеграцію викладання з клінічною фармакологією, клінічною імунологією, інфекційними хворобами, хірургією, акушерством та гінекологією, онкологією та застосування знань з вищеперерахованих дисциплін в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

ПРН 1. Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти здобувати сучасні знання. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей. Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.

ПРН 2. Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання. Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців. Відповідати за прийняття рішень у складних умовах

ПРН 3. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 4. Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації. Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та

діяльності. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату. Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції.

ПРН 5. Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.

ПРН 6. Мати достатні знання державної мови та базові знання іноземної мови. Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою. Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності. Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.

ПРН 7. Знати основи інформаційних і комунікаційних технологій та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 8. Знати свої професійні обов'язки, вміти визначити мету та завдання при їх виконанні, нести відповідальність за якісне виконання поставлених завдань.

ПРН 9. Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки. Формувати достатній рівень правової культури необхідний для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері охорони здоров'я. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.

ПРН 10. Знати проблеми збереження навколишнього середовища та шляхи його збереження. Вміти формувати вимоги до себе та оточуючих щодо збереження навколишнього середовища. Вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо заходів до збереження та охорони навколишнього середовища. Нести відповідальність щодо виконання заходів збереження навколишнього середовища в рамках своєї компетенції.

ПРН 11. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя, проводити фізикальне обстеження пацієнта, використовуючи стандартні алгоритми дослідження на підставі знання про людину, її органи та системи, в умовах закладу охорони здоров'я або за його межами. Оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дитини відповідно віку, якість догляду, вигодовування немовлят.

ПРН 12. Оцінювати інформацію щодо діагнозу, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи вікові особливості дитини на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4 - №1-2, 4, 6-19, 25-35, 37, 38, 40-43, 47-50, 53, 60, 62-63).

ПРН 13. Виділяти провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1: №2-7, 9, 10, 11, 15, 17, 19-23, 25, 26-28, 30, 31, 34, 36, 37, 39, 41, 43, 49, 52, 55, 56) шляхом прийняття обґрунтованого рішення. Встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2: №1, 3-6, 9, 25, 38, 40, 41, 43-49, 51-53, 55, 58, 60, 63-65, 69-71, 76, 80-82, 85, 87, 91, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 103, 105, 106, 108, 110, 113, 115, 127-129, 130, 132, 134, 136-140, 145, 156, 159, 160). Призначати лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого (за списком 4: 1-7, 10, 12, 13-19, 20, 25, 26-28, 30-32, 34-36, 40, 42, 43, 46-49) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами. Здійснювати диференціальну діагностику захворювань (за списком 2: №: №1, 3-6, 9, 25, 38, 40, 41, 43-49, 51-53, 55, 58, 60, 63-65, 69-71, 76, 80-82, 85, 87, 91, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 103, 105, 106, 108, 110, 113, 115, 127-129, 130, 132, 134, 136-140, 145, 156, 159, 160) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого. Встановлювати попередній клінічний діагноз (за списком 2 №: №1, 3-6, 9, 25, 38, 40, 41, 43-49, 51-53, 55, 58, 60, 63-65, 69-71, 76, 80-82, 85, 87, 91, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 103, 105, 106, 108, 110, 113, 115, 127-129, 130, 132, 134, 136-140, 145, 156, 159, 160) шляхом прийняття обґрунтованого та логічного рішення.

ПРН 14. Визначати необхідний режим навчання, праці та відпочинку здорових, у т.ч. дітей та

при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2: №: №1, 3-6, 9, 25, 38, 40, 41, 43-49, 51-53, 55, 58, 60, 63-65, 69-71, 76, 80-82, 85, 87, 91, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 103, 105, 106, 108, 110, 113, 115, 127- 129, 130, 132, 134, 136-140, 145, 156, 159, 160) в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації на підставі попереднього клінічного діагнозу.

ПРН 15. Визначати необхідне відповідне до віку харчування здорових, у т.ч. дітей та лікувальне харчування хворих на захворювання (за списком 2: №: №1, 3-6, 9, 25, 38, 40, 41, 43-49, 51-53, 55, 58, 60, 63-65, 69-71, 76, 80-82, 85, 87, 91, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 103, 105, 106, 108, 110, 113, 115, 127- 129, 130, 132, 134, 136-140, 145, 156, 159, 160) в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації у т.ч., у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 16. Визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за списком 2: №: №1, 3-6, 9, 25, 38, 40, 41, 43-49, 51-53, 55, 58, 60, 63-65, 69-71, 76, 80-82, 85, 87, 91, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 103, 105, 106, 108, 110, 113, 115, 127- 129, 130, 132, 134, 136-140, 145, 156, 159, 160) в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації у т.ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 17. Встановити діагноз невідкладного стану (за списком 3: №2, 3, 8, 11, 18, 19, 24, 31) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини, за будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я та за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 18. Визначати тактику надання екстреної та невідкладної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3: 1-9, 11, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

ПРН 19. Надавати екстрену та невідкладну медичну допомогу шляхом прийняття обґрунтованого рішення на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3: 1-9, 11, 12, 14, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 26) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5: №, 2, 3, 4, 12, 20, 21, 22) на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

ПРН 25. Визначати тактику обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду; тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб, що підлягають диспансерному нагляду; розраховувати та призначати необхідні продукти харчування дітям першого року життя.

ПРН 26. Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів, використовуючи стандартну технологію. Готувати звіти про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи за типовою формою.

ПРН 27. Проводити скринінг щодо виявлення найважливіших не інфекційних захворювань. Оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі хронічними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я; виявляти фактори ризику виникнення та перебігу захворювань; формувати групи ризику населення. Визначати джерело та/або місцезнаходження

потрібної інформації в залежності від її типу; отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела; аналізувати отриману інформацію.

ПРН 28. Визначати негативні фактори навколишнього середовища на підставі даних санітарно профілактичної установи; аналізувати стан здоров'я певного контингенту; визначати

наявність зв'язку між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту; розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту. Здійснювати аналіз захворюваності населення, виявляючи групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, використовуючи статистичні та лабораторні методи. Проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції на території обслуговування.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	6
Практичні заняття:	56
Самостійна роботи:	13
Всього	75

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви тем
1	Основні симптоми кардіологічної патології та методи дослідження в кардіології
2	Есенціальна артеріальна гіпертензія
3	Вторинні артеріальні гіпертензії
4	Атеросклероз
5	Гострий коронарний синдром. Гострий інфаркт міокарда
6	Хронічні форми ішемічної хвороби серця
7	Вроджені вади серця
8	Набуті вади серця
9	Інфекційний ендокардит
10	Міокардити та кардіоміопатії
11	Перикардити
12	Легенева гіпертензія та тромбоемболія легеневої артерії
13	Порушення серцевого ритму.
14	Порушення провідності.
15	Серцева недостатність
16	Ревматична лихоманка
17	Ревматоїдний артрит
18	Системні хвороби сполучної тканини

19	Системні васкуліти
20	Остеоартроз. Подагра
21	Анкілозуючий спондилоартрит
22	Реактивні артрити
23	Анемії
24	Гострі та хронічні лейкемії
25	Гемофілії та тромбоцитопенічна пурпура
26	Курація хворих
27	Захист історії хвороби
28	Контроль практичних навичок. Диференційований залік

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи:</u> усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Проміжний підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті в 9 семестрі і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Проводиться на останньому практичному занятті в 10 семестрі і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова
([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролі	За системою традиційних оцінок

Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати

видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи здобувача освіти ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/загальна_інформація/Основні_документи/Кодекс_академічної_доброчесності_ВНМУ_ім._М.І._Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на

надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацьовують навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат, в іншому випадку здобувачі не допускається до заняття,

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись в порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальний закладі режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідаються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_внутрішньої_медицини_медичного_факультету_№2/Студенту/аспіранту/форма_навчання/курс/навчально-методичні_матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедр. Маршрут отримання матеріалів https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_внутрішньої_медицини_медичного_факультету_№2/студенту/аспіранту

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Кріст Ю. Кардіологія. Основи: 7-е видання : посібник / ред. Р. Коморовський. 7-ме вид. Медицина, 2026. 168 с.
2. Практикум з основ кардіології [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. закладів вищої освіти [спец. "Фізична терапія, ерготерапія" освітньої програми "Фізична терапія"] / І. В. Кіреєв та ін. Харків : НФаУ, 2021. 57 с.
3. Практикум з основ пульмонології [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. Закладів вищої освіти [спец. "Фізична терапія, ерготерапія" освітньої програми "Фізична терапія"] / І. В. Кіреєв та ін. Харків : НФаУ, 2021. 61 с.

4. Внутрішні хвороби : у 2 ч. Ч. 1 : розділи 1–8 : нац. підруч. для лікарів-інтернів, студентів мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю. 2-ге вид. / Л. В. Глушко, С. В. Федоров, І. М. Скрипник та ін. ; за ред. Л. В. Глушка. Київ, 2022. 680 с.
5. Внутрішні хвороби : у 2 ч. Ч. 2 : розділи 9–24 : нац. підруч. для лікарів-інтернів, студентів мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю. 2-ге вид. / Л. В. Глушко, С. В. Федоров, І. М. Скрипник та ін. ; за ред. Л. В. Глушка. Київ, 2022. 584 с.
6. Клінічна лабораторна діагностика : підручник / за ред. проф. Л. Є. Лаповець. Київ : Медицина, 2021. 504 с.
7. Наказ МОЗ України від 12.09.2024 №1581 «Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Гіпертонічна хвороба (артеріальна гіпертензія)». URL: [dn_1581_12092024_dod.pdf](https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-15092024--1581)
8. Наказ МОЗ України №1957 від 15.09.2021 Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації «Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST». URL: <https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-15092021--1957>
9. Наказ МОЗ №1936 від 14.09.2021 Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації «Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1936282-21#Text>
10. Рекомендації Європейського товариства кардіологів щодо лікування хронічних коронарних синдромів: розроблені робочою групою з лікування хронічних коронарних синдромів Європейського товариства кардіологів (ESC). Схвалено Європейською асоціацією кардіо-торакальної хірургії (EACTS), 2024 рік. *European Heart Journal*. 2024. Vol. 45, Issue 36. P.3415–3537. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehae177>
11. 2025 AHA/ACC/AANP/AAPA/ABC/ACCP/ACPM/AGS/AMA/ASPC/NMA/PCNA/SGIM Guideline for the Prevention, Detection, Evaluation and Management of High Blood Pressure in Adults: A Report of the American College of Cardiology/American Heart Association Joint Committee on Clinical Practice Guidelines. URL: <https://doi.org/10.1161/HYP.0000000000000249>
12. 2024 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS): Developed by the task force for the management of atrial fibrillation of the European Society of Cardiology (ESC), with the special contribution of the European Heart Rhythm Association (EHRA) of the ESC. Endorsed by the European Stroke Organisation (ESO). *European Heart Journal*. 2024; ehae176. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehae176>.
13. 2023 ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes: Developed by the task force on the management of acute coronary syndromes of the European Society of Cardiology (ESC). *European Heart Journal*. 2023. Vol. 44, Issue 38. P. 3720–3826. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad191>
14. 2025 ESC/EACTS Guidelines for the management of valvular heart disease: Developed by the task force for the management of valvular heart disease of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS). *European Heart Journal*. 2025. Vol. 46, Issue 44. P. 4635–4736. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaf194>
15. 2025 ESC Guidelines for the management of myocarditis and pericarditis: Developed by the task force for the management of myocarditis and pericarditis of the European Society of Cardiology (ESC) Endorsed by the Association for European Paediatric and Congenital Cardiology (AEPC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS), *European Heart Journal*, Volume 46, Issue 40, 21 October 2025, Pages 3952–4041. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaf192>
16. 2025 Focused Update of the 2019 ESC/EAS Guidelines for the management of dyslipidaemias: Developed by the task force for the management of dyslipidaemias of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Atherosclerosis Society (EAS), *European Heart Journal*. Volume 46. Issue 42, 7 November 2025. P. 4359 –4378. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaf190>

17. Delgado V. et al. 2023 ESC Guidelines for the management of endocarditis: Developed by the task force on the management of endocarditis of the European Society of Cardiology (ESC) *Endorsed by the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS) and the European Association of Nuclear Medicine (EANM)*. *European Heart Journal*. Volume 44, Issue 39, 14 October 2023. P. 3948–4042, URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad193>
18. Arbelo E, Protonotarios A, Gimeno JR, et al. 2023 ESC Guidelines for the management of cardiomyopathies. *Eur Heart J*. 2023. Vol. 44 no. 37. P. 3503-3626. <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad194>.
19. 2026 ESC Guidelines for the management of heart failure: Developed by the task force for the management of heart failure of the European Society of Cardiology (ESC). URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehag100>
20. Fifth Universal Definition of Myocardial Infarction (2026): On behalf of the Joint European Society of Cardiology (ESC)/American College of Cardiology (ACC)/American Heart Association (AHA)/World Heart Federation (WHF) Task Force for the Universal Definition of Myocardial Infarction URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehag101>
21. Наказ МОЗ України від 12.09.2024 №1581 «Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Гіпертонічна хвороба (артеріальна гіпертензія)»
22. Основи діагностики та лікування ревматичних захворювань: навчальний посібник / Л.В. Журавльова, М.О. Олійник, Ю.К. Сікало, В.О. Федоров. – Медицина, 2023.- 360 с.
23. Наказ МОЗ України від 23.12.2021 р №2857 «Про затвердження та впровадження медико технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при стабільній ішемічній хворобі серця». Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Стабільна ішемічна хвороба серця».
24. Наказ МОЗ України №1957 від 15.09.2021р « Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації "Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST"»
25. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації «гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST». Наказ МОЗ України від 14 вересня 2021 року № 1936
26. Рекомендації Європейського товариства кардіологів щодо лікування хронічних коронарних синдромів: розроблені робочою групою з лікування хронічних коронарних синдромів Європейського товариства кардіологів (ESC). Схвалено Європейською асоціацією кардіо-торакальної хірургії (EACTS), 2024 рік. *European Heart Journal*, Volume 45, Issue 36, 21 September 2024, Pages 3415–3537, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehae177>
27. 2025 AHA/ACC/AANP/AAPA/ABC/ACCP/ACPM/AGS/AMA/ASPC/NMA/PCNA/SGIM Guideline for the Prevention, Detection, Evaluation and Management of High Blood Pressure in Adults: A Report of the American College of Cardiology/American Heart Association Joint Committee on Clinical Practice Guidelines <https://doi.org/10.1161/HYP.000000000000249>
28. 2024 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS): Developed by the task force for the management of atrial fibrillation of the European Society of Cardiology (ESC), with the special contribution of the European Heart Rhythm Association (EHRA) of the ESC. Endorsed by the European Stroke Organisation (ESO). *European Heart Journal*. 2024; ehae176, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehae176>.
29. 2023 ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes: Developed by the task force on the management of acute coronary syndromes of the European Society of Cardiology (ESC) *European Heart Journal*, Volume 44, Issue 38, 7 October 2023, Pages 3720–3826, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad191>

30. 2022 ESC/ERS Guidelines for the diagnosis and treatment of pulmonary hypertension: Developed by the task force for the diagnosis and treatment of pulmonary hypertension of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Respiratory Society (ERS). Endorsed by the International Society for Heart and Lung Transplantation (ISHLT) and the European Reference Network on rare respiratory diseases (ERN-LUNG)., *European Heart Journal*, Volume 43, Issue 38, 7 October 2022, Pages 3618–3731, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehac237>
31. 2025 ESC/EACTS Guidelines for the management of valvular heart disease: Developed by the task force for the management of valvular heart disease of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS), *European Heart Journal*, Volume 46, Issue 44, 21 November 2025, Pages 4635–4736, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaf194>
32. 2025 ESC Guidelines for the management of myocarditis and pericarditis: Developed by the task force for the management of myocarditis and pericarditis of the European Society of Cardiology (ESC) Endorsed by the Association for European Paediatric and Congenital Cardiology (AEPC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS), *European Heart Journal*, Volume 46, Issue 40, 21 October 2025, Pages 3952–4041, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaf192>
33. 2025 Focused Update of the 2019 ESC/EAS Guidelines for the management of dyslipidaemias: Developed by the task force for the management of dyslipidaemias of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Atherosclerosis Society (EAS), *European Heart Journal*, Volume 46, Issue 42, 7 November 2025, Pages 4359 – 4378, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaf190>
34. 2023 ESC Guidelines for the management of cardiomyopathies: Developed by the task force on the management of cardiomyopathies of the European Society of Cardiology (ESC), *European Heart Journal*, Volume 44, Issue 37, 1 October 2023, Pages 3503–3626, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad194>
35. 2026 ESC Guidelines for the management of heart failure: Developed by the task force for the management of heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehag100>
36. Fifth Universal Definition of Myocardial Infarction (2026): On behalf of the Joint European Society of Cardiology (ESC)/American College of Cardiology (ACC)/American Heart Association (AHA)/World Heart Federation (WHF) Task Force for the Universal Definition of Myocardial Infarction <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehag101>
37. 2025 American College of Rheumatology (ACR) Guideline for the Treatment of Systemic Lupus Erythematosus / L. R. Sammaritano et al. *Arthritis Care & Research*. 2025. URL: <https://doi.org/10.1002/acr.25690> (date of access: 12.10.2026).
38. American Society of Hematology 2025 guidelines for treating newly diagnosed acute myeloid leukemia in older adults / M. A. Sekeres et al. *Blood Advances*. 2025. URL: <https://doi.org/10.1182/bloodadvances.2025017934> (date of access: 12.10.2026).
39. American Society of Hematology 2026 guidelines for diagnosis of iron deficiency / J. M. Powers et al. *Blood Advances*. 2026. URL: <https://doi.org/10.1182/bloodadvances.2025015950> (date of access: 12.10.2026).
40. 2023 ESC Guidelines for the management of endocarditis / V. Delgado et al. *European Heart Journal*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehad193> (date of access: 12.10.2026).

Допоміжна

1. Просто невідкладні стани: клініч. посіб. / М. Матвійчук та ін. Тернопіль : Крок, 2022. – 88 с.: іл.
2. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини : [навч. посіб. для лікарів-інтернів і студентів мед. закл. вищ. освіти] / А. С. Свінцицький та ін. Київ : Медицина, 2019. 1008 с.
3. Дужий І. Д. Особливості діагностики хвороб плеври : монографія / І. Д. Дужий. – 2021.
4. Клінічна лабораторна діагностика / Л.Є. Лаповець та ін. Медицина, 2021. 504 с.
5. Сучасні додаткові методи обстеження серцево-судинної системи : навч. посіб. / Ю. М.

Мостовий та ін. Львів : Марченко Т. В., 2022. – 287 с.: іл

6. Мостовий Ю. М. та ін. Сучасні додаткові методи обстеження серцево-судинної системи : навч. посіб. / за ред. Ю. М. Мостового. Львів : Марченко Т. В., 2022. 287 с.
7. Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. Рекомендації Європейського товариства кардіологів із фібриляції передсердь 2024 року: основні положення щодо лікування — принцип AF-CARE. Частина 1. *Практикуючий лікар*. 2024. № 3. с. 4-10. DOI: 10.31793/2413-5461.2024.13-3.4.
8. Скибчик В.А., Соломенчук Т.М., Скибчик Я.В. Рекомендації Європейського товариства кардіологів із фібриляції передсердь 2024 року: зменшення вираженості симптомів шляхом контролю частоти шлуночкових скорочень та контролю ритму. Частина 2. *Практикуючий лікар*. 2025, №1, с. 5-16. DOI: 10.31793/2413-5461.2025.14-1.5.
9. Невідкладні стани в загальнолікарській практиці : навч. посіб. : у 2 т. / Ждан В. М. та ін.]. Львів : Магнолія, 2021. Т. 1. – 256 с. Т. 2. – 280 с.
10. Функціональна діагностика : підруч. для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закл. (ф-тів) післядиплом. освіти МОЗ України / О. Й. Жарінов та ін. ; за ред. О. Й. Жарінова, Ю. А. Іваніва, В. О. Куця. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ : Четверта хвиля, 2021. 783 с.
11. Невідкладні стани в загальнолікарській практиці : навч. посіб. : у 2 т. / В. М. Ждан [та ін.] ; ред. В. М. Ждан ; Укр. мед. стомат. акад., Каф. сімейної медицини і терапії. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Львів : Магнолія, 2021 – Т. 1. – 256 с. Т. 2. – 280 с.
12. Загальні питання гематології: навчальний посібник для самостійної підготовки до практичних занять студентів-бакалаврів, магістрів та лікарів-інтернів спеціальності «Технології медичної діагностики та лікування» / С. В. Павлов, С. А. Біленький, Н. В. Бухтіярова [та ін.] ; за заг. ред. С.В. Павлова. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2023. – 144 с.
13. Smolen J., Edwards C., Konzett V. EULAR recommendations for the management of rheumatoid arthritis with synthetic and biologic disease-modifying antirheumatic drugs: 2025 update. *Annals of the Rheumatic Diseases*. 2026. Vol. 85. P. 991–1009.
14. Recommendations for harmonizing definition, recording and reporting of the annual bleeding rate (ABR) in hemophilia: Communication from the ISTH SSC Subcommittee on Factor VIII, Factor IX and Rare Coagulation Disorders." / A. Srivastava et al. *Journal of Thrombosis and Haemostasis*. 2026. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jth.2026.08.034> (date of access: 12.10.2026).
15. 2026 ESC Guidelines on cardiac rehabilitation: Developed by the task force on cardiac rehabilitation of the European Society of Cardiology (ESC) Endorsed by the European Society of Physical and Rehabilitation Medicine (ESPRM) and World Organization of Family Doctors (WONCA) URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehag099>
16. Antihypertensive Medication Regimens Used in the Systolic Blood Pressure Intervention Trial. *Hypertension*. 2024. Vol. 81, no. 12. URL: <https://doi.org/10.1161/hyp.0000000000000241> (date of access: 12.10.2026).

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
4. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
7. Український кардіологічний портал <http://ukrcardio.org/>
8. Асоціація Аритмологів України <https://asar.org.ua>
9. Платформа для кардіоспільноти <https://cardioprostir.com.ua>
10. Всеукраїнська асоціація кардіологів України <https://cardiohub.org.ua>
11. Асоціація інтервенційних кардіологів України <https://stent4life.com.ua/association>
12. Кардіохірургія та інтервенційна кардіологія <http://csic.com.ua/ua/vseukrainskaasotsiatsiia-fakhivtsiv-z-arytmolohii-ta-elektrofiziolohii-sertsia>
13. Медичні калькулятори: <https://www.mdcalc.com>

14. Відкритий освітній ресурс Empendium. <https://empendium.com/ua/>
15. Міжрегіональне товариство спеціалістів доказової медицини: <http://www.osdm.org/index.php>
16. Останні новини у світі медицини, клінічні випробування та міжнародні гайдлайни (<http://www.medscape.com>).
17. The European Society for Emergency Medicine <http://eusem.org>
18. Авторитетне фахове видання для медиків по всьому світі British Medical Journal. <https://www.bmjdotcom/>
19. <http://www.esmo.org/Guidelines/Haematological-Malignancies>
20. <https://ehaweb.org/organization/committees/swg-unit/scientific-workinggroups/structure-and-guidelines/>
21. <https://www.rheumatology.org.uk/practice-quality/guidelines/>
22. <https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines>
23. <http://www.acc.org/guidelines/guidelines-search#sort=relevancy>
24. <https://www.asn-online.org/education/training/fellows/educational-resources.aspx#Guidelines>
<https://cprguidelines.eu/>
25. Клінічні настанови та галузеві стандарти https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
26. <http://www.oxfordmedicaleducation.com/>
27. http://professional.heart.org/professional/GuidelinesStatements/UCM_316885_GuidelinesStatements.jsp
28. <https://www.rheumatology.org/Practice-Quality/Clinical-Support/Clinical-Practice>
29. <http://www.strazhesko.org.ua/advice>

Силабус з дисципліни «Внутрішня медицина» обговорено та затверджено на засіданні кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2 (протокол №1 від «27» серпня 2026 року).

Відповідальні за курс:

к. мед.н., доцент ЗЕ Олена САКОВИЧ

к.мед.н., доцент ЗВО Світлана ФРАНЧУК

Завідувач кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2

д.мед.н., професор ЗВО Вадим ЖЕБЕЛЬ

